

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre . . .	5 "			
Egészévre	20 "			

ROSTA.

El nem tagadható, nem is akarjuk rejtetni, amit különben az egész világ láthat, hogy Magyarország közéleté talán még soha sem volt ilyen feldult állapotban, mint most van.

Valósággal elszomorító, hogy a nemzet két nagy táborra oszlott és mint ellenséges hadak néznek farkasszemet a szabadelvűpárt hívei s a szövetkezett ellenzékiek.

De ki okozta vajjon ezt a feneketlen felfordulást? Talán az ugrai levél? Avagy a képviselőház elnöke által szabálytalanul kimondott határozat?

Szó sincs róla! Ez már mind csak kényszerű okozat. De az ok egészen más. Az országos szerenésatlenségnek az igazi és egyetlen oka az obstrukció.

A hazafiatlan, hazug, nagyképű, vad és telhetetlen obstrukció. Az a bolond, nemzet-ámitó, örült obstrukció, mely azt hazudta, hogy ő a nemzet akaratának letéteményese, a nemzet jogainak védelmezője, a nemzet vágyainak kivívója.

Pedig csak álnok, bűnös, önző zenebona országháborítás volt — egyetlen célja a zavarosban halászás, egyetlen eredménye az ország áldatlan felforgatása.

Ez ellen a nemzeti átok ellen felháborodással hadat izent Széll Kálmán, Andrassy Gyula, Wlassics Gyula, ez ellen küzdött Apponyi Albert, Bánffy Dezső, Kossuth Ferenc és minden jó hazafi, — És nincsen az országban józan magyar ember, aki lelke mélyéből el ne itélné az obstrukciót és ne követelné letörését.

És mit cselekszik Tisza István?

Ő nem csak ir és beszél ellene, ő megfogja a bot vastagabb végét és elszántan agyonveri a szörnyeteget és egyszersmindkorra megszabadítja a hazát az obstrukciótól.

* * *

De a földolokban hiába ért egyet az egész nemzet, azért mégis pártoskodni kell. Mert pártos nemzet a magyar.

Az ellenzék bizonytalan, kétes értékű szereplésével éveken át lassan legyen, a múlt évken pedig rohamosan elvesztette a nép bizalmát, elvesztette politikai hitelét. — A függetlenségi párt jóformán ki se mert menni az országba, a kerületekbe, mert a választó polgárok nem hittek már neki. — A többi pártok pedig végkép eljátszották a nemzet rokonszenvét, töredékekre szakadtak, szétzüllöttek.

Ebben a siralmas állapotban érte őket a miniszterelnök férfias bátorságának szenvedélyes akaraterejének ostromapása. A vezérlángolása tűzbe borította a többséget, szokatlan lelkesedést szított a szabadelvűpártban.

De természetesen ez a hatalmas erő felrázta a haldoklásban sanyalódó ellenzék is, mely most életét akarja megmenteni, szétmállott mandátumait iparkodik összeragasztani s a nemzetnek tőle elfordult bizalmát, szeretetét szeretné visszahódítani.

Ezért folyik hát a kemény küzdelem és ezért állanak a politikai hadak egymással szemben oly nagy elszántsággal,

De vajjon a nemzet érdekét figyelembe veszik-e az ádáz harcok?

* * *

A legnagyobb érdeklődés a képviselőház új ülészakájának első ülése felé fordul, mely valószínűleg pénteken, december 9-én lesz.

Mi fog azon az első ülésen történni? ezt kérdezi, ezt találgatja ma mindenki. A miniszterelnök nyíltan megmondta: mi a szándéka. Az új házszabályok alapján megalakul a Ház és a multkor visszavont fontos törvényjavaslatokat újra benyújtják a miniszterek és megkezdődhetnek a tárgyalások. Ha pedig ez nem lehetséges, a többség megszavazza az indennitást, azután elnapolják a Házat pár hétre, ezt követi a feloszlítás és kora tavasszal az új választás.

Ezzel szemben az ellenzék terve az, hogy rendkívüli, ha kell forradalmi, véres eszközökkel megakadályozzák a Háznak már a megalakulását is.

Mi fog történni tovább? erről sejtelmese lehet senkinek. Az ellenzékéről az a hír terjedt el, hogy az első ülésen az összes szövetkezett ellenzéki képviselők diszmagyarban, kardosan fognak megjelenni.

Városi közgyűlés

— dec. 2.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága tegnap szintén követte az országos divatot és a közgyűlési terembe, a hol a város érdekében, a polgárság javára komoly, higgadt, pártok felett álló közigazgatási munkát kell végezni, bevitte a politikát.

Teljesen mellékes, hogy azt helyesnek vagy helytelennek ítéli-e a hangulatok közönsége, mi csupán annak a meg nem dönthető igazságnak adunk hangot, hogy a nagy politikai válság megoldására semmiféle hatással, befolyással nem lesz és nem lehet az, hogy Debrecen város törvényhatósági bizottsági többsége a kormány ellen nyilatkozott, valamint viszont az se döntötte volna el a nagy pert, ha a november 18-adi képviselőházi események helyeslését mondta volna ki a többség.

Olyan szántás folyik most az ország földjén, a mely meddő munka,

mert nem következhetik utána a vetés, melyből a bőség termése fakadjon.

De hát hiába való ugyis az okos szó, a gyepelő már kiesett a jó kezekből és a tüzes taplótól megbokrosodott csikók ragadják a szekeret le a lejtőn.

Mivel pedig a városi közgyűlés elé került a politikai vita, kötelességünk nyíltan bevallani, hogy a tegnapi szavazás eredménye nem volt meglepő. Debrecen városának polgársága ez idő szerint jelentékeny többségében ellenzéki érzelmi. Az egész ország ellenzéki közvéleménye már napok óta feszült figyelemmel várta, hogy Debrecen megszólaljon és csak természetes, hogy a Debreceni két ellenzéki párt minden erejét megfeszítette, hogy a szavazás eredményével Debrecen város ellenzéki híret csorbitatlanul igazolja.

Visszont a komoly ellenzéki férfiak bizonyára föltétlen tisztelettel elismerik és méltányolják, hogy meggyőződésük mellett a szabadelvűpárt hívei nemesen, higgadtan, a férfias politikai meggyőződés méltóságával és tisztességes eszközeivel szállottak sikra.

Remélhetjük ennél fogva, hogy a tegnapi politizálás után most már Debrecen napirendre tér a kérdés felett és a város társadalmi élete nem fogja megérezni a politikai ellentétek hullámvérését.

Mindenesetre dicséretes, hogy az egész dolog simán, izgalmas, a hova szenvedelmek felkorbácsolása nélkül folyt le. Debrecen városa megmuntatta hogyan kell a higgadtságot megőrizni. Bizonyára jó és szép példa ez éppen azon a napon, midőn az ország más részén, Győr városában a nyers elemek garázdálkodása oly féktelen türelmentlenséggel akarta az ellen vélemény nyilvánítását ellensúlyozni.

Hiába, mégis csak Debrecen a magyar jellem méltóságának és nyugodt erejének inkarnációja!

A városi közgyűlésről egyébaránt a következő részletes híradásunk számol be:

Pontban fél 4 órakor lépett a közgyűlési terembe Domahidy Elemér főispán diszmagyarban és elfoglalta elnöki székét az emelvényen. Mellette fogaltak helyet: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző és Dr. Magoss György főügyész.

Az elnöklő főispán megnyitó beszédében jelzi, hogy Márton Imre és társai aláírásával egy önálló indítvány érkezett be a törvényes határidőn belül, mely a közgyűlés elé kerül. Remélem — ugymond a főispán — hogy e nagyobb érdeklődést okozott indítvány tárgyalása alatt a bizottsági tagok nem lépik át

azt a határt, mely esetleg a közgyűlésének rovására esnék.

A megnyitó beszéd után az indítványozó Márton Imre arra kéri a közgyűlést, tekintettel az ügy nagy fontosságára, hogy indítványa a polgármesteri jelentés után tárgyalassék. Ehhez a közgyűlés hozzájárult.

A polgármesteri jelentés felolvasása és tudomásul vétele után, áttért a közgyűlés az indítvány tárgyalására. Dr. Vargha Elemér polgármesteri titkár felolvasta az indítvány szövegét, utána pedig a délelőtti megtartott teljes tanácsülés határozati javaslatát, mely így szól:

A városi tanács rámutat azokra a kijelentésekre, melyeket úgy a főispán, mint a polgármester székfoglalójuk alkalmával tettek és a melyben hangoztatták, hogy a tanácsnak nem hivatása politikával foglalkozni, hanem kötelessége a város felvirágoztatása, fejlődése érdekében munkálkodni, ez indokból azzal a *javaslatal és kéressel terjeszti a városi tanács az indítványt a közgyűlés elé: mondja ki a közgyűlés, hogy az indítványt nem tárgyalja.*

A legelső szónok Dr. Bakonyi Samu országgyűlési képviselő. Örömmel veszi tudomásul a tanács határozati javaslatát, de azt hiszi, hogy a város közjavanak érdeke, hogy megnyilatkozzék a kormány ellen. Nem akarja befolyásolni a politikai szenvedélyeket, de ő aki jelen volt a 18-iki esetén, elfogult mert fogva tartja lelkét a fájdalom, azt állítja, hogy kikerülhetlen volt ez az erőszakos lépés (Ugy van!) a technikai obstrukció legyőzésére. (Ugy van!) Azt állítja, hogy még akkor nem volt technikai obstrukció, mert az ellenzék még akkor elítélte a technikai obstrukciót. Az obstrukcióval szemben ez a törvényhatóság többször állást foglalt. Magyarazza házszabályokat és azt állítja, hogy az az alkotmány védője. Erősen kikel a kormány ellen. Khuen leszávasát a debreceni szabadelvűpárt is örömmel fogadta, melyet megelőzőtt a Clhopp hadparanes. Régi történelmi példákra hivatkozik és ellenzéki éleslátással szomorú jövőt fest a haza jövője elé Ajánlja az indítvány elfogadását.

Utána Dobiecki Sándor országgyűlési képviselő a következő beszédet mondott:

Tisztelt közgyűlés!

Habár nem helyeslem, hogy a meddő szóharc itt ebben a teremben a városnak annyi életbevágó kérdése fölött kell higgadtan tárgyalnunk — mégis kénytelen leszek válaszolni.

Sajnálom nagyon, hogy az ellenzék részéről a javaslat benyújtatott.

Nem mintha nem volna illetékes forum ebben a kérdésben is Debrecen városának törvényhatósági közgyűlésén — hanem azért mert határozatunknak gyakorlati értéke nincsen arányban a nagyküzdelemmel, melyet félős, városunk terjedelmére.

Mert látjuk, hogy mi lehet az eredmény?

Egyik eredmény pedig az lehet, hogy a napi rendről való napirendről való levételt szavazza meg a t. közgyűlés — 1—2 szavazattöbbséggel — a másik eredmény az, hogy a beadott indítvány győz nehány szavazattal.

Nos kérdem én, hogy ez utóbbi esetben nyugodt lekiismerettel állíthatják-e majd önök uraim, hogy a város összeségének igaz véleménye nyilvánult meg ebben a határozatban?

Ilyen nagy horderejű politikai jelentőségű határozatokat nézetem szerint csakis ott helyes meghozni ahol nyilvánvaló a nagy többség, de nem ott a hol titokban, zárt ajtók mögött kellett folytatniok napokon át a titkos előkészületeket, hogy az ellenkező nézetűeket megelőzve biztosíthassanak maguknak 1—2 szavazattöbbséget.

Es kérdem vajjon, nem-e viseli magán az ilyen határozat már az előkészítéskor a fondorkodás, sőt az erőszak ilyen jellegét — a mit pedig önök uraim éppen a benyújtott határozattal akarnak megbélyegezni.

Es miként akarnak célt érni? Önerehanem mások segélyével. veszi-e észre az általam isztult 48-as párt mely minerekkkel és mindég magas-

tos elvekért harcolt, hogy ezzel az esetleges győzelemmel az elvek harcának magasztos szinteréről a személyeskedés terére szállottam alá.

Es most a 48-as párt, a mindnyájunk eszményeért a magyar önállóságért küzdő hazafias párt, a nagy elveknek, a lélekemelő idealizmusnak, a rajongó hazaszeretetnek letéteményese szövetségesen egy táborba került Polonyi és Vázsonyi és társaival.

Es miért? Miért? azért, hogy ma 1—2 szavazattal többet nyerjen, ne azután erkölcsileg veszítsen!

Es ugyan mire szövetkezett. Arra, hogy legjobb magyarjaink egyikét Tisza Istvánt szóval megdöböljék.

Mert hát t. Uraim, tettük a mit tettünk mi magunk a párt is de a munka oroszlánrésze, a kockázását őt illeti meg.

Es önök biznak fegyvertársaikban és nem biznak Tisza Istvánban, ki rövid kormányzása alatt meghozta az évtizedeken át kért és követelt haladást, hogy többet ne említsék katonai ügyekben a magyar elemnek domináló megnövekedését, a honvéd tüzérséget, 2 évi katonai szolgálatot, munkába vette a választási reformot benyújtó, a magyarság érdekét istápoló népoktatási törvényjavaslat nár nagyobbára készen van a reformátusok hó óhaját az 1848. XX. t.-c. határozatának érvényt szerzett és végül megtette, a miért I. kerületünknek mindnyájunktól tisztelt képviselője egy életén át küzdött s haza hozatja Rákóczi hamvait.

Mindez nem tetszik önöknek, nem kelt bizalmat, mert nem görög tüzfénye mellett, hanem nyugodtan egyszerű magyar emberhez illő komolysággal végezte.

Két éve már annak, hogy a magyar nyelv kizárólagos használatáért nemes küzdelmet kezdett az országgyűlési 48-as párt. A magas színvonalon álló küzdelem tiszteltreméltó volt.

De rendén, rendre — mint mindenütt a világon a terroristák és azok az elemek foglalták el a tért, kik a komoly elvek harcában nem bírván érvényesülni, a parlament méltóságát sértő és tekintélyét megalázó modorokkal birtak föltünni s minden igyekeztük oda irányult, hogy durvaságukkal érjék el azt, a mi hiúságuk volt, hogy róluk is beszéljen a világ.

Es most meghonosították az elvadult szenvedélyek vad orgiáit becsempészve és átültetvén Ausztriából a magyar parlamentbe a technikai obstrukciót. Azt a rut fegyvert, a mely a magyarnak nyílt és egyenes jellemével meg nem egyeztethető.

Ilyen elemekkel szemben természetesen a tisztességtudó eleinktől készített házszabálynak nobilis határozatainak nem lett értéke és bekövetkezett az, hogy 10—15 ember megbénította az országgyűlés működését, sőt ex-lexbe kergette szegény hazánkat.

S ez az obstrukciónak soha meg nem bocsátható büne, mert megmutatta nagyszámu ellenségünknek, hogy miként lehet a parlamentárizmus formáinak látszólagos megsértése nélkül 10—15 megvásárolt emberrel az országot törvényen kívüli állapotba hozni, mikor is ezután szabadon garázdálkodhatnak s megsemmisíthetik alkotmányunk minden biztosítékát.

A szónokok egyike megvásárolható többségről beszél. Ez kishitűség. Kishitűség a Magyarságról az tételezni fel, hogy erkölcsileg annyira alásülyedt, hogy pénzért százak is kaphatók. Ellenben én is hiszem, hogy fondorkodások hajlandó 10—15 ember megszerzésére igenis meg van e lehetőség.

A házszabályoknak ama hiányos fáját, mely ellenfeleinknek módot nyújt arra, hogy ilyen könnyűszerűleg eldobozhadják alkotmányunk biztosítékait továbbra meg nem hagyható.

Ennek szükségét mindenki érzi s mikor hatalmas vezérünk Tisza István elbűnk a szabadelvűpárt elé ama javaslattal jött, hogy a szólásszabadságnak teljes megóvása mellett irtsuk ki ennek az osztrák terméknek, minek még magyar nevet sem tudtak adni a magyar nyelv kizárólagosságáért küzdők, midőn azt javasolta, hogy a magyar ember jellemével össze nem egyeztethető

osztrák találmányt a technikai obstrukciót irtsuk ki, mi mindnyájan lelkes örömmel fogadták el javaslatát! Törvénysértésről beszélnek.

Az obstrukció ezt is megszülte. Miért nem helyezték ezért vád alá a kormányt. Mert érezték, hogy önök is hibásak.

Nos mi nem akarjuk, hogy többé törvénysértés történjék, inkább tűzbe dobjuk a rozsz házszabályt! Es miként akartuk módosítani 21 tagu bizottsággal s bár mindenki helyeselte a revíziót, már az ellen is fölemelte az obstrukció hydrá fejét.

Erre a módosításra sohse volt nagyobb szükség, mint ma.

A nagy ábrándokért rajongók nem érzik az élet szükségleteit, mi azonban, kik nyitott szemmel látunk és érezzük a nép nyomorát, jól tudjuk, hogy a gazdasági életnek is meg vannak a maga szigorú követelményei. Es mit szól ehhez a papiros küzdelemhez a valóság.

A valóság az, hogy az obstrukció az országot majdnem a tönk szélére juttatá s hogyha újból megengedjük az obstrukció lelketlen játékát, menthetetlenül tönkre megy Magyarország.

S felütötte újra fejét akkor, mikor leginkább van szükségünk arra, hogy kormányunk egy erős parlamentre támaszkodjék. Mert tisztelt uraim az obstrukció nemcsak az előbb vázolt és a tisztelt előttem szótaktól bővebben kifejtett botrányok szülője, hanem anyagilag is a tönk szélére sodorja államunkat. Nem akarok hosszasan visszaélni türelmükkel, de itt Debrecenben ez irányban is megléven a helyes érzék és tudás, utalnom kell tehát arra, hogy minő óriási anyagi károkat szenvednénk, ha nem áll egy erős parlament kormányunk mögött. Hogy az Olaszországgal megköendő szerződés ilyen nagy előnyöket biztosított számunkra, melynek hatása a bor árainak emelkedésében itt nálunk is már meggyilvánult, azt kizárólag kormányunk tudása és erélyes eljárásának köszönjük. De most egy fokkal hatalmasabb és erőszakos birodalommal, a nagy Németországgal kell, hogy megegyezünk, ezzel szemben kell, hogy megvédje kormányunk gazdasági érdekeinket. — Érdekeink nagyságának jellemzéséül rá kell mutatnom egy tételre, s ez az állatforgalom tétele. 1898-ban kivittünk élt 417 millió korona értékben. (133, 315 darabot.) 5 év múlva 1903-ban már háromszor annyit, azaz 1055 millió koronáért 279,901 darabot. — Ilyen óriási az emelkedés. De mig eddig egy ökörért 25 márka vámot vettek, most átlag 160 márkás, tehát hatszor akkorára szabja meg a vámot a német vámtarifa. S ilyen arányu a vám, sertés és juhra egyaránt. — Természetes, hogy ez gyökerében fojtaná meg állatkereskedelmünket s ez ellen a végletekig kell küzdenünk. De itt a láрма, az erőszak nem ér semmit. Ez alku tárgya. Az engedményért árt kell fizetnünk, ez pedig a német iparcikkre kiszabott vámtételek leszállítása. Ez viszont Ausztria iparát sujtja. Ebben a küzdelemben tehát az a kormány győz, a mely erősebb, de a kormány erőssége a háta mögött álló parlament tekintélyétől függ. — Ime tehát politikai vagy étikai szempontból kötelességünk parlamentünk tekintélyét megővni, sőt növelni, hanem gazdasági érdekeink is parancsoló szükségként állítják azt elének. Parlamentünk tekintélyét a mi azonos nemzeti ellenálló erejének fokozásával, tehát multhatatlanul helyre kell állítanunk. Házszabályaink e cél érdekében módosítandók. Mindezekkel szemben fájdalom a terrorizmus mely vesztét érzi, mint mindenütt, akár nálunk is uralma alá hajtotta az ellenzék higgadtabb elemeit. — Kénytelenek voltunk tehát mi is Európa többi parlamentjének példáját követvén, a lényegnek a formát feláldozni, — s minthogy az örökös lázt, mely megemészti a szervezetet, — tovább tünnünk nem lehetett; másfél esztendei kérélekés után végre cselekedtünk. Cselekedtünk akként, amint azt forró hazaszeretetünk parancsolta! Bizunk ügyünk igazságában, bizunk önmagunkban — férfias kitartásunkban; — bizunk és bizunk hatalmas vezérünknek hazafisága, tudása és akaraterejében, de legfő-

képpen biztunk és bizunk a magyar nemzetnek józan ítélkezésében mely ítélkezés elé mi emelt fővel — tiszta lelkiismerettel léphetünk.

Kiss Albert kerülni fog minden politikai pártállást, de nem helyesli Dobiecky szavait. Ellentétben találja az egész magyar nemzet multjával. Magyarország alkotmánya biztos alapjáért akar küzdeni. Mikor Tisza elfoglalta székét várt tőle sokat és nagyot. A nemzeti vívmányokért köszönet illeti meg, de sokat szenvedett a nemzet és sokat áldozott, úgy hogy a nemzet megérdemelte ezeket a vívmányokat. Ez nem jogosította a miniszterelnököt arra, hogy ennek fejében november 18-án azt a törvénysértést elkövesse. Wlassics nyílt levelére hivatkozik, melyben az exlexre vonatkozólag kijelenti, hogy az exlex állapot nagy kárára van az országnak, amit az ellenzék okozott. A 18-iki eseményeket nem változtathatja meg semmi, még egy új képviselőház sem, hanem meg kell semmisíteni a törvénytelen házszabályokat és elrendelni a házszabály revíziót törvény alapon minden erőszak nélkül. Ajánlja az indítvány elfogadását.

Szabó Kálmán, nagy zajjal fogadják eláll, eláll! erős ellenzéki ízű beszédet tart, tarkítva költői hasonlatokkal és aforizmákkal. Annyira megy, hogy egyhangulag kérte az indítvány elfogadását.

Márton Imre bírálja a városi tanács határozati javaslatát, tévesnek tartja azt. A beadott indítványa pótlásul azt indítványozza 1881. XVIII. tc. alapján, hogy a közgyűlés az indítvány jogerőre emelkedése nélkül rögtön terjessze fel a Házhoz a feliratot.

Simonffy Imre: Nemesak itt hanem mindenütt a többség dönt. (Nagy zaj.) Nem kell szenvedélyvel kitörni, hanem tiszteljük mindenki politikai nézetét. Hivatkozás történt a nemzetre, tehát mi itt nyilatkozunk. Ha valakire hivatkoztak, akkor a választókra történt a hivatkozás. Az utolsó országgyűlésnek a képviselőket a választók választották (A dologra.) A választásnál a szabadelpárt többségre tett szert, tehát a parlamentben is annak van döntő szava. Mióta az ellenzék közé beütközött az obstrukciós szellem, mely exlexbe sodorta az országot, azóta nagy bajok történtek. Az állam rendelkezett a multkori exlexben még annyi pénzzel, hogy fizetéseit megtarthatta, de most már kifogyott a pénz. Január 1-én ismét exlexbe jutott volna az ország, az obstrukció által ezt akarta megakadályozni a miniszterelnök. Az ő indítványát a 21-es bizottságra vonatkozólag elvetették, úgy nem tehetett mást, hogy megmentse az országot. Az alkotmány veszélybe forgott. Amit tett a házszabály megsértését kényszerűségből tette és a parlament többségének akaratából. Ilyen eset történt már több államban Európának és beletörődött a kisebbség is. Hogy a revízióra szükség van, hivatkozik a kormányon kívül az ellenzékre magára is, és a szabadelpártból kilépettekre. A mikor nemzetét hívta fel az ellenzék nyilatkozatra, az alatt a választókerületeket, a megyéket és a városokat érti. Ha tőle függne nem vinné az ilyeneket az utcára, a csöveslék közé. (Folytonos zaj.) Avval végzi beszédét, hogy egyhangulag vessék el az indítványt (Szavazunk, szavazzunk.) Minthogy más már nem jelentkezett szólásra, az elnöklő főispán bekezeszi a vitát és a névszerinti szavazáshoz felteszi a kérdést.

Az indítvány elfogadása ellen, illetve a tanács határozata mellett szavaztak a következők: Aczél Géza, dr. Berger Andor, Bészler Károly, dr. Bruckner Ernő, dr. Csikos Sándor, Csóka Sámuel, Debreczeni Jenő, Dobiecky Sándor, dr. Dóczy Emil, Ériez Ernő, Falk Lajos, Fleischman Mór, Bild Emil, Fürst Odón, dr. Gajzágó Béla, Gara Alajos, Gebauer Károly, Géressi Kálmán, Krausz Mór, Horváth István, dr. Irinyi István, id. Kardos László, Kenyeres Károly, Király Gyula, dr. Kola János, Komlóssy Dezső, Konez Ákos, Kondor Kálmán, Lamprecht Frigyes, Lengyel Imre, Lukács Ar-

min, dr. Magoss György, dr. Medgyaszay Dezső, Miskolczy Jenő, dr. Moskovitz Jenő, Madarász Sándor, dr. Sz. Nagy Kálmán, Nagy Sándor, Nagy Jakab, Nemes Kálmán, Oláh Károly, Reichmann Armin, Rickl Antal, Roncsik Lajos, Rósenfeld Salamon, dr. Róthschnek V. Emil, dr. Sárvány Gyula, Serli Ede, Simonffy Imre, Szabó István, Szabó Kálmán tanácsnok, Szabó Lajos, dr. Szántó Sámuel, dr. Széll Kálmán, Szentesi János, Szilágyi Imre, dr. Tóby Elek, dr. Tóth Emil, Tóth István, Ungvári József, Zádor Lajos, Jósza Vincze, dr. Varga Elemer, Varga Károly, Vecsey Imre, Vecsey Zoltán, Végh Gyula.

Az indítvány elfogadása mellett, illetve a tanácsi javaslat ellen szavaztak: Dr. Bacsó Dezső, Bácsi András, dr. Bakonyi Samu, Bakos János, dr. Balkányi Miklós, ifj. Balogh István, Ifj. Bányai István, id. Bányai István, dr. Benedek János, Berger Jenő, Bihari István, Bilkei Kövesdi Imre, Bódogh István, Böszörményi Mihály, dr. Burger Péter, Csanak József, Dávid Mihály, gróf Dégenfeld József, dr. Derekassy István, Dicsőfi József, Faragó András, dr. Ferenczy Gyula, dr. Fejér Ferenc, dr. Freund Jenő Gyarmati István, Harangi Sándor, Herczeg János, ifj. Horváth Tamás, Kálmán András, dr. Kalmár Barna, Kecskés István, ifj. Kertész István, Kertész István, Kertész Mihály, Kertész János, Kiss Albert, Kiss Bálint, Kis József, Koppányi Dávid, Kovács Lajos, Kövendi Domokos, Kulcsár Endre, Kulcsár Gábor, Komáromi Antal, Kurucz Miklós, Márk Endre, Márton Imre, ifj. Mike Ferenc, Móricz Ferenc, L. Nagy Bálint, T. Nagy János, Otrókosi Végh János, Pálffy Ferenc, Dr. Peckó Ernő, Pethő István, Polgári Sándor, Dr. Popper Alajos, Rochlitz Artur, Sarkadi Ferenc, Seres András, Simon István, Sinka Sándor, Somogyi Pál, ifj. Schwarz Vilmos, Szabó Kálmán, Szabó József, dr. Sz. Szabó József, Szatmári Ferenc, Szikszay Lajos, Szilágyi Bálint, Szücs István, Tafler Ignác, K. Tóth Kálmán, K. Tóth Sámuel, Török Bálint, dr. Tüdős János, Zöld Mihály Zöld János, Jámbor István, Jámbor János, Jobbágy János, Juhász Ignác, Varjas János Vári János.

Nem jelentek meg: Alföldi Gábor, Áron Miksa, Áron Jenő, id. Balogh István, Bernáth Elemér, Debreceni Lajos, Geréby Pál, Gyarmati János, Györffy Aladár, György Kálmán, Hauer Bertalan, Hajdu Gyula, Horváth János, Hutflész Kázmér, Hochfelder Jakab, Kaszanyitzky Endre, dr. Kemény Mór, Kiss Áron, Komlóssy Arthur, Koszorus Lajos, Körner Adolf, Lusztig Károly, Lestyán Adorján, Medgyaszay Miklós, Németh András, Sz. Nagy Lajos, Polgári Bálint, Puky Gyula, Rickl Géza, Salánki Ferenc, Sesztina Lajos, Szentkirályi Tivadar, Tamásy Béla, dr. Ujfalussy József, Jóna Dániel, Jóna István, Jóna János, Váci János, dr. Varga Emil, Varjas Sándor, Vecsey Viktor, Weichinger Károly és dr. Wolaffka Nándor.

Az indítvány elfogadása mellett szavaztak 93-an, elvetése mellett pedig 70-en. — Tehát a közgyűlés 23 szótöbbséggel elfogadta Márton Imre és társai indítványát. Ezután szünet következett.

Szünet után a tárgysorozat 2. pontja következett. Vecsey Imre főjegyző felolvasta a nagy kölcsön ügyében érkezett belügyminiszteri leiratot. Erre vonatkozólag javasolja a tanács, hogy a nagy kölcsönt, fenntartva az előző közgyűlési határozatot, ne 50 évre, hanem 65 évre vegye fel a város. Továbbá, a banknál fél évi fölmondást kösenek ki Storno díj nélkül. A 450.000 koronás közvetítési kölcsönt pedig kapcsolják ki a nagy kölcsönből. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

Minthogy a központi választmány megbízása ez év végén lejár a belügyminiszter elrendelte az új választást, melyet a közgyűlés meg is ejtett. 24 választmányi tag választandó szavazó lapok útján. A főispán két szavazatszedő bizottságot állított fel. — Elnökök lettek: Dr. Miskolczy Jenő és Somogyi Pál, tagok lettek: Komlóssy Dezső,

Dobiecky Sándor, Márton Imre és Kiss Albert. A központi választmány tagjai lettek ezek:

I. Ker. Szilágyi Imre, Sinka Sándor, L. Nagy Bálint, Dr. Tüdős János, K. Kiss József, Somogyi Pál, Balogh Imre ny. táblabíró, Tóth István.

II. ker. Dr. Balkányi Miklós, ifj. Schwarz Vilmos, Kiss Albert, Varga Károly, Márton Imre, Komlóssy Arthur, Dr. Fejér Ferenc, Szabó Kálmán tanácsos.

III. ker. Horváth István, Szabó Kálmán, Dr. Varga Lajos, Pálffy Gábor, Zádor Lajos, id. Némethy Sándor, Váczy János, Juhász Ignác.

A tárgysorozat 4. és 5. pontját tudomásul vették a 6. pont felett névszerinti szavazással elhatározta a közgyűlés, hogy a Dobozi-féle ondódi földet nyilvános árverésen eladhatja. A 7. pontra vonatkozólag a közgyűlés úgy döntött, hogy a Dr. Gulyás István lemondásával, Sziláhy Gyula és Erdei Ferenc elhalálozásával megüresedett bizottsági helyeket e hó 28-án megtartandó választáson töltsék be. Választási elnök lett a Péterfia-utcán: Szabó Lajos, helyettese Szikszay Lajos, a Csapó-utcán pedig: Dr. K. Kiss József, helyettese Pongó Lajos. A 8. és 9. pontot elfogadták. Következett a tárgysorozat 10. pontjában megjelölt közigazgatási kiadói állásnak választás utáni betöltése. A kijelölt bizottság tagjai: Szabó Kálmán, Dr. Bakonyi Samu, Kiss Albert, Dobiecky Sándor, Szilágyi Imre és Rickl Antal. Az állásra jelölték: Rajcs Gyula, Szathmáry Károly és Ebergényi Antalt. Megválasztották kiadónak közfelkiáltással Rajcs Gyulát. Az ekként üresedésbe jött irnoki állásra kijelölték: Fehér Lajost és Tóth Imrét. Megválasztották közfelkiáltással Fehér Lajost.

A 11, 12 és 13 pontot vita nélkül tudomásul vette a közgyűlés. A Csokonai kör beadványára vonatkozólag a tanács azt javasolta a közgyűlésnek, hogy a Hatvan u. 23 számú házat vegye meg a város a kultuszpalota céljaira 72.000 koronáért a kereskedelmi kamarától, mely összeg a nagy kölcsönből fedezhető. A kör 4000 koronányi házalapját felajánlja a városnak hozzájárulásként a berendezéshez. A közgyűlés legközelebbi alkalommal fog e kérdés felett határozni. Nagyobb vitára adott alkalmat Hajdu Gyula felebbezése a baba képző munkálatainak kiadása ügyében. Hajdu ugyanis sérelmesnek találta a tanács azon határozatát, hogy a bábaképző építésével Ungár miskolci vállalkozó bizatott meg. A tanács ebben az ügyben szigorúan tartotta magát a pályázathoz és Ungár ajánlata kedvezőbb volt 1093 koronával, mint a helybelieké. Márk Endre szállalt fel a felebbezés mellett és azt az indítványt terjeszti elő, mint-hogy már a bábaképző munkálatai meglehetősen előrehaladtak, anélkül, hogy a tasi határozat jogerőre emelkedett volna, a jövőben a tanács 10.000 koronán felüli új építkezéseket ne eszközölhessen, míg a felebbezési határidő le nem jár. Ezt az indítványt elfogadta a közgyűlés. Még a 17. pontnál indult meg egy kis vita, a homokkerti ut kiszélesítése ügyében. Ehhez Dobiecky Sándor bizottsági tag szólt hozzá, aki tapasztalatból ismeri a Homokkerten levő ázsiai állapotot és mint debreceni ember szegyenkezéssel látja a nagy közforgalmi utból benyúló szűk utca torkot. Habár a szabályrendelet mellőzését nem javasolhatja, mégis kéri hogy a homokkertiéktől felajánlott hozzájárulás felhasználásával az utca szélesíttessék ki s egyelőre legalább az iskoláig állíttassék helyre az ut.

A közgyűlés ez ügyben elhatározta, hogy a márciusi közgyűlésen behatóan foglalkoznak a homokkerti ut kérdésével.

Néhány jelentéktelen ügy elintézése után Domahidy Elemér a közgyűlést bezárta és a jegyzőkönyv hitelesítését ma délelőttre tűzte ki.

Politikai hírek.

Széchenyi gróf nyílt levele. Gróf Széchenyi Viktor, a bodajki kerület orsz. képviselője tudvalevőleg kilépett a szabadelvű pártból és kilépését nyílt levelében indokolja meg, a melyben többek közt ezeket mondja: A katonai programban tett ígéreteit kormány becsülettel beváltani igyekszik, sőt a védőre nemzeti kialakulása felé ígéréten felül is tett egy hatalmas lépést a honvédtüzérség létesítésének kieszközlésében. Az obstrukció leküzdésére irányuló törekvésben azonban oly cselekményt kockáztatott a kormány, mely a legsúlyosabb aggályokat támasztja bennem és a miben oly orvosságot látok, mely rosszabb a betegségnél.

Meggyőződésem, hogy Tisza István gróf és kormánytársai a legjobb és legtisztább intenciókkal és ügyükbe vetett bizalommal léptek ezen utra, a melyen őket követni azonban ellenkező meggyőződésem tiltja.

Egyelőre nem fogok semmiféle párthoz csatlakozni, mert hibáztatom az összes ellenzéket, hogy a 21-es bizottsága való belépés megtagadása által a házszabályreform normális tárgyalását megakadályozta.

Bizalom a kormánynak. Kézsmárkon tegnap rendkívül közgyűlés volt, a melyen nagyszámu képviselőtestületi tag vett részt. A közgyűlés egyetlen tárgya volt a dr. Tátray Gergely, Oszvald Győző és Glükcsmann Bernát és társaik által benyújtott következő határozati javaslat: Kézsmárk szab. kir. város képviselőtestülete mély sajnálattal konstatálja, hogy a magyar országgyűlés képviselőházában uralomra jutott obstrukció vészteljes Damokles kardja nemzetünk felet már majdnem két év óta lebeg és képviselőt ház mindennemű áldásos törekvési célját lehetetlenné teszi. Tekintve, hogy eme szomorú állapot további fentartása nagyon alkalmas arra, hogy szeretett hazánkat, melynek amugy is már annyi megpróbáltatáson túl kellett esnie, egészen a tönk szélére juttassa, ezenkívül pedig országunk létérdeke és a rendes, parlamentáris irányok állandó visszatérését megköveteli már csak azért is, hogy ama alkotmányos elv megóvassék, hogy a többség joga és nem a kisebbség terrorizmusa jusson törvényre, s az országgyűlés munkaképessége lehetővé tétessék. Ezennel Kézsmárk szab. kir. város közönsége a mai napon tartott közgyűlésén határozatilag kimondja, miszerint nagyméltóságú gróf Tisza István urat a kisebbség terrorizmusának megfékezésére irányuló erélyes fellépése alkalmából üdvözli és a reá kényszerített küzdelemben további kitartásra buzdítja és egyúttal a városi képviselőtestület rendithetetlen bizalmáról biztosítja.

Az idézett javaslat felett megindult a vita és azt szótöbbséggel elfogadták.

Tisza István Győrtől.

Tegnap reggel 7 óra 30 perckor a budapesti keleti pályaudvaron Tisza István gróf miniszterelnök számos országgyűlési képviselő kíséretében Győrbe utazott, hogy ott a népgyűlésen a helyzetről nyilatkozzék. Kíséretében voltak Nyerge László, Katona Mór, Gajári Géza, Belicska Béni, Károlyi György gróf, Kresmarik János, Münnich Aurél, Szóts Pál, Daróczy Aladár Kubinyi Géza, Konkoly-Thege Miklós, Erdélyi Sándor volt miniszter, Nagy Ferenc, Szerb György stb. orsz. képviselők. Tata-Tóvároson Esterházy Ferenc gróf csatlakozott a kísérethez.

Komárom állomáson a komáromi szabadelvűpárt nagy küldöttsége fogadta a miniszterelnököt. Nagy Vilmos, a komáromi szabadelvű párt elnöke, lelkes szavakkal üdvözölte Tisza István gróf miniszterelnököt.

Mi — ugymond — mindannyian a komoly munka emberei vagyunk és mint az ország adófizető polgárai, megkövetelhetjük azt, hogy a parlamentben a komoly munka és a rend biztosítottak. Nagyméltóságod ezen utjában ezt a szándékot igyekszik megvalósítani. Engedje meg, hogy megragadjuk az alkalmat, hogy midőn egy pillanatra Komárom város területére lép, nagybecsülésünkről, tiszteletünkről és a mi mindennél többet ér, szeretetünkről biztosítsuk. (Lelkes éljenzés.) Az ég áldja meg minden lépését. Minden szava, a mit hangoztat, minden lépése, a melyet tesz, a haza javára, a haza diszére szolgáljon. (Lelkes éljenzés.)

Tisza István gróf e szavakkal felelt: Fogadják hálas köszönetemet ezért a nem várt megtiszteltetésért. Egem ezen utamban is a haza nagy és szent ügye vezet, amelylyel azonosítottam magamat, a melynek szolgálatába adtam minden képességemet. (Lelkes éljenzés.)

Gróf Tisza István 10 órakor érkezett meg Győrbe, a vasuton villásreggelizett s onnan küldöttséggel népgyűlésre hajtatott. Oriási lelkesedéssel fogadták a miniszterelnököt a győri polgárok és ez akkor hágott a tetőpontra, amikor gróf Tisza szólásra felállott. Beszédéből, melyet lelkes éljenzéssel fogadtak közöljük a következőket:

T. uraim! (Halljuk! Halljuk!) Nem tudom, sokan vannak-e önök közt, a kik velem együtt mondhatják el azt, hogy gyermekeiknek első emléke abba a középkori szakba nyulik vissza, a midőn a magyar nemzet eszének minden gondolata, szívének minden dobbanása a magyar alkotmány, a magyar nemzet jogainak visszaszerzése körül fogott.

Most nemes remények támadtak a lélekben, most általános volt az a tudat, hogy le vannak véve a békák a nemzet kezéről, hogy szabadon élhet, szabadon mozoghát, szabadon érvényesülhet a jövőre a nemzet akarata. Gondolkoztak legyen azok, a kik akkor intézték az ország sorsát bárhogyon pártpolitikai tekintetekből, abban egyetértettek mindnyájan, hogy ezt az alkalmat, a magyar nemzetnek egy a nemzet méltóságát, becsületét, politikai súlyát és tekintélyét fokozó és emelő magas nivóju parlamentari küzdelemnek kel felhasználnia (Ugy van! Ugy van! Nem gondolt senki, akkor obstrukcióra, technikázásra, mindazokra a kicsinyes fogásaira az elfajult parlamentarizmusra (Ugy van: Ugy van!), a melyeket ma divattá lett az alkotmány biztosítékai gyanánt feltüntetni. (Ugy van! Ugy van!) A kormánypárti és az ellenzék váltva dolgozott a leghevesebb parlamenti harcok között is úgy, hogy kölcsönösen, vállvetve ápolják gondozzák a magyar nemzetnek ezt a legdrágább, legfejlettabb, ezer év óta, nagy küzdelmek árán kivívott kincsét, a parlamentarizmust (Ugy van! Ugy van!) Tetszés.)

Igaz t. uraim; elismertem és azt hiszem egészen magamtartásommal honoráltam is azt a tényt, hogy nekünk speciális viszonyaink vannak. (Eljenzés.) De szerintem két irányban kell levonni a következtetést. Először abban az irányban, hogy az a reform, amelyet keresztül akarunk vinni, ne menjen olyan messze és ne legyen olyan radikális, mint ahogy ezt más, egyszerű viszonyok között élő nemzetek megtehetik. (Igaz, úgy van!) Ez a kiindulási pontja egész akciónknak és ez maradjon is; hiszen felesleges talán önök előtt rámutatnom arra, hogy egyszerű lapos ferdítés és ráfogás azt állítani, hogy az az ideiglenes harci fegyver, amelyet a Dániel-féle indítványban meg kellett valósítanom, hogy az adja képét a végleges házszabályoknak. Hiszen nyilvános, tudott tényekkel áll ellentétben az, a ki ilyet mond. Megmondtuk mindig, hogy erre az eszközre szükség van hogy megvalósíthassuk a végleges házszabályreformot, de a hozzátettük, hogy a végleges házszabályreform az érdemleges vitáknál klotürt nem tartalmazhat, a szólászabadságot nem korlátozhatja.

De másodszor most le kell vonnunk a konzekvenciát a másik irányban is; mert ha áll az, hogy nekünk komplikált viszo-

nyaink vannak, ha áll az, hogy mi állandó kapcsolatban álljunk idegen nemzetekkel, ha áll az, hogy ebből surlódások és veszedelmek származhatnak valamikor a jövőre a nemzetre nézve, akkor azután áll az is, hogy ezen surlódások között és ezen veszedelmekkel szemben a nemzet ereje más békés és törvényes exponenssel nem bír, mint a parlamenttel (Ugy van! Ugy van!) hogy akkor, ha fontos érdeke a liberalizmusnak és haladásnak a parlamentarizmus mindenütt a világon, minálunk egyenesen a nemzetiség és nem-lét kérdése. (Viharos tetszés és helyeslés.)

Napirendre kívántam tüzni a kérdést úgy, hogy magának az új reformnak megbeszélésénél, kidolgozásánál az egész munkának a különböző pártok tagjaiból választott parlamenti bizottságra bizassék. Felhívtam a közreműködésre az ellenzéki pártokat is és valóban nem tehetek róla, hogy ez a felhívás olyan fogadtatásra talált, a minovel tényleg találkozott. (Elénk felkiáltások: Elég rossz! Gyalázat!)

A miniszterelnök azután így folytatta: A technikai obstrukció bejelentése után csak kettő között lehetett választani. Vagy meg kellett volna hátrálni a kisebbség erőszaka előtt, vagy megmenteni a lényegét. Felemelt fővel merem állítani, hogy ezen küzdelemben igazi alkotmányos felfogást, a nemzeti akarat igazi nagy érdekeit én és párthiveim képviselik. Feladatomból tüstem ki a magyar parlament rendjének, tisztességének, méltóságának és becsületének helyreállítását és ennek kapcsán új életre, produktívabb nemzeti politikára felhívni a nemzet figyelmét.

A miniszterelnök hatásos szavakban fejezte ki reményét, hogy a nemzet mellette lesz és e nagy pereben így végezte be, más bíró nincs és nem is lehet, mint maga a nemzet.

Percekig tartó taps és éljenzés honorálta a miniszterelnök beszédét. A karzaton levő hölgyek valóságos virágesővel árasztották el.

A gyűlés után gróf Tisza meglátogatta a püspököt.

*

Délután 3 órakor a miniszterelnök tiszteletére a Royalban lakoma volt, melyen számos felköszöntőben ünnepelték. Gróf Tisza a lakomán megjelenteket sorra bemutatta megának. A győri polgárok a lakoma végén lelkesedéssel énekelték: *Düljön össze ez a vendég fogadó, ha nincs benne Tisza párti szavazó*: Kellemetlen benyomást keltett, hogy gróf Csirály Béla és gróf Esterházy Ferenc mindvégig résztvettek az ünnepelésen.

A lakoma után Tisza kíséretével folytonos ovációk között a pályaudvarra hajtatott, honnan Budapestre utazott.

Politikai mozgalmak.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, dec. 1.

A mai napnak politikai eseménye Tisza István gróf kormányelnök győri beszéde, a melynek hatásáról és érdeméről távirati tudósításaink számolnak be. A mi azontul történt a politikában esupa hangulat és a helyzet megváltoztatására súlylyal aligha bír.

Érdekes jelenség, hogy az osztrák lapok közül, az egyetlen egy Zeit című újságot mindmeganuyi a magyar kormány és a parlamenti többség álláspontját vallja és nem tesz ebben különbséget az osztrák klerikális sajtó sem.

De Tisza István gróf eljárását pártolja a magyar szerbek egyik legtekintélyesebb lapja a Zimonyban megjelenő Národnost című újság is. Nagy meglepéssel szól Tisza grófnak arról a lépéséről, a melylyel véget vetett az eddigi parlamenti munkának.

Az ellenzék — ugymond — a házszabályokat nem alkalmazta rendes parlamentáris szokás szerint, hanem azok védelme alatt valóban tönkre tette a magyar parlamentárizmust és preztizsét. A mint az ellenzék csinált, a terrorizmus és a parlamenti forradalom jellegével birt. Ha a kormány tovább türe volna ezt az anarhikus állapotot, az ország a teljes anarkiában merült volna el: Lengyelország példájára. Tisza István gróf miniszterelnök és pártja megmentette az országot a legnagyobb veszedelemtől.

Sokkal érdekesebben ír a Lembergben megjelenő Dziennik Polski. A kormánypartból kiléptek — ugymond — Andrássy Gyula gróf és Széll Kálmán valamint híveik. Ez annál inkább is különösebb, mert hiszen az, a mi Magyarországon most történik, természetes folyamánya a nevezett államférfiak politikájának. Hiszen ismeretes dolog, hogy Széll Kálmán tette volt lehetetlenné, hogy Tisza Kálmán törvényjavaslata a Bánffy-kormány és a parlamenti többség biztosítására létre jöhessen. Annak idején Széll Kálmán lett a miniszterelnök és azt a különös parlamenti elvet rendszeresítette, hogy a többség támogatásával a kisebbség érdekei javára kormányzott. Ime most az ifjabb Tiszának jutott ez az óriási feladat, hogy a magyar parlamentárizmust a rendes kerékvágásba terelje és kiküszöbölje Széll parlamentáris elvét, a mely szerint a többség palástja alatt a kisebbség kormányzott.

Egyházkerületi közgyűlés.

Utolsó nap.

december 2.

A három napig tartó egyházkerületi közgyűlés tegnap befejeződött. Jóval kevesebben jelentek meg tegnap, mint az előző két napon.

A közgyűlést tegnap is Kiss Áron püspök nyitotta meg, majd később gróf Dégenfeld József főgondnok vette át az elnöklést.

Tárgyalás alá első sorban az egyházkerületi tanügyi bizottságnak 32 jelentése és előterjesztése került.

A tanügyi bizottságnak tagja volt Horthy István, az elhunyt gondnok és Zsigmond Sándor, a tisztéről lemondott esperes. Ezek helyét Fekete Márton gondnokkal és Görömbelyi Péter esperessel töltötték be.

A mezőtúri igazgatótanács, elnökével Gergely Antallal képviselteti magát, továbbá a gimnáziumi felügyelők iskolaiügyi felterjesztései és tanárválasztásokról szóló jelentéseket is tudomásul vették.

Azután a tanügyi bizottságnak a tankönyvekről, valamint az évről, pótló és javító vizsgálatokról szóló jelentéseit fogadták el.

Iskolák költségvetéseinek, számadásainak átvizsgálása, ösztöndíj és alapítványi ügyek következtek.

Tanügyi felelőzéseket és kérvényeket intézett aztán el a közgyűlés.

Az egyházkerület akadémiainak ügyei kerültek tárgyalás alá, mint díjlevelek, adásvételi és kölcsönügyek, meg csereszereződések egész halmaza követett.

Ugyyszólván valamennyi tárgyát a tanügyi bizottságnak elfogadták vita nélkül.

A népiskolai tanügyi bizottság ügyeinek tárgyalása során tudomásul vették, hogy a Népiskolai tantervet 500 példányban ismét kiadták. Az egyházkerület mult évi népiskolai statisztikáit a statisztikai bizottsághoz utalják.

A népiskolákban szükséges tankönyveket eddig Hornyánszky Viktor budapesti nyomdatulajdonos és könyvkiadó szállította az egyházkerületnek. A városi nyomda hajlandó 5 százalékkal olcsóbban szállítani.

Padrah Sándor, Kiss Albert és Dávidházy János hozzászólása után a népiskolai könyvszükséglet ellátását egyhangulag Debrecen város nyomdájára bizza a közgyűlés.

A tanítók és lelkészek fizetésemelésének sürgetésére kéri fel az egyházkerület a zsinatot.

Dr. Papp Tibornak a máramaroszigeti új jogi tanszékre történt megválasztását helyben hagyja az egyházkerület.

Egyházkerületi és egyházkerületi kérvényeire magánosok ügyei következnek.

Déli fél 1 órára letárgyalták a 182 fő és mellékpontból álló tárgysorozatot.

Dávidházy János esperes a közgyűlés tagjai nevében köszönetet mond az elnökségnek a kifejtett buzgó és fáradhatatlan munkásságért.

Gróf Dégenfeld az elnökség nevében a támogatást és a bizalmat köszöni meg és az őszi ülészakot bezárja.

Napi hírek.

— **Kihallgatások a királynál.** Ő felsége a király ma délelőtt 10 órakor a budai királyi várakban általános kihallgatást adott, melyen megjelentek: dr. Smal Stocki István tartományi főnökhelyettes. Kurz Vilmos apát, Altörjay Imre és Kosztká Pál esendőrezvedések, Domokos Sándor földbirtokos és Shannberger Alajos iskolaigazgató.

— **A budapesti egyetemről.** A budapesti tudományegyetem összes fakultásain ma teljes rendben folytak az előadások. Dr. Demkó György rektor intézkedései következtében a béke mindenütt helyreállt. A rendőrség ügyében megindított vizsgálat nagy erővel folyik s az egyetemi tanács az esemény részleteire vonatkozólag az összes egyetemi alkalmazottakat és a szemtanu egyetemi polgárokat kihallgatja. Tegnap délelőtt megjelent az egyetemen dr. Tóth Lajos min. tanácsos, az egyetemi ügyosztály feje és a rektorral, valamint az egyetemi tanács tagjaival értekezett.

— **Felolvasó est a kath. főgimnáziumban.** A mult évben olyan nagy sikereket ért el a felolvasó esték ezen a télen is folytatják. A felolvasó esték elseje tegnap volt a róm. kath. főgimnázium dísztermében. A tegnapi estélyt teljesen Rákóczi emlékének szentelték. Hat órára már több mint 300 főnyi előkelő, díszes közönség töltötte meg az iskola tágas dísztermét, melynek háttérében Siegmeth Károly nagy vetítő gépe állott. Az estélyt Rácz Károly zenekara nyitotta meg Rákóczi kesergőjének örökszép dallamával. Wolaffka Nándor dr. püspök olvasta fel azután II. Rákóczi Ferencről írott, nagy tanulmányra és korismertre valló jellemképét, mit a közönség tapsviharral és éljenzéssel fogadott. Azután a termet elhomályosították és Siegmeth Károly által készített, szép vetített képek bemutatása következett. A képek mind Rákóczihoz vonatkoztak. Rákóczi arképe, hadserege, várai, csatajelenetek stb. alkották a bemutatott képsorozatot, melyeket Eherhard Béla kegyesrendi tanár mutatta be, miközben Siegmeth magyarító szövegét olvasta fel Divényi Gyula tanár. A szép képek valamennyijét lelkes éljenzéssel fogadta a közönség. Ibrányi Miklós lépett aztán az emelvényre és szép iskolázott hanggal, igazi precizitással szebbnél szebb kuruc dalokat énekelt. Énekszámait Rácz Károly kísérte. A magas színvonalon álló estély fél 8 órakor ért véget.

— **Kaszinóestély.** A holnapi kaszinóestély melyiránt oly nagy az érdeklődés,

esti 9 órakor tombolajátékkal kezdődik. Azután a kaszinó éttermében vacsora lesz, mit táncmulatság követ. Az estélyre a kaszinó könyvtárnokánál lehet jegyet váltani,

— **Beöthy Ákos meghalt.** Váratlanul és lesújtólag hat általános az a hír, hogy Beöthy Ákos meghalt. Közéletünk kiváló alakja, Kassa város országgyűlési képviselője, a képviselőház kitűnő közjogásza tegnap éjjel a fővárosban Erzsébet-körút 50. számú háznál levő lakásán hunyt el. Halála — ámbár sokat betegeskedett — mégis meglepő, mert még a tegnapi lapokban is cikkezett. Mindenütt mély megdöbbenést és igaz, őszinte részvétet keltett a hír, mert az elhunyt képviselőt nagy tudása, helyes ítélő képessége miatt páratlanul és mindenütt tisztelték, szerették. Temetése iránt a képviselőház elnöksége megtette az intézkedéseket. Ravatalához az egész ország mélyen átérzett közelet járul.

— **A csapókerti Olvasó-kör felolvasásai** sorozatát folytatni fogja a f. hó 4-én vasárnap d. u. 3 órakor Veress Gyula tanító felolvas a japánokról.

— **Drága tűz.** Tegnap a kistemplom előtt Kövér Béla kereskedő segédétől egy előtte ismeretlen ember tüzet kért. — Kövér készséggel nyújtotta oda égő szivarját az idegennek, ki — mig rágyújtott — Kövérnek kivágta a kabátját és a belső zsebében levő tárcáját kilopta. Aztán udvariasan megköszönte a szivességet és odébb állt. Mindez oly gyorsan történt, hogy már rég eltűnt a zsebmetsző mikor Kövér észrevette, hogy a tárcája eltűnt, melyben 130 korona és egy értékpapír volt. Kövér panaszt tett a rendőrségen, hol erélyes nyomozást indítottak az ügyes zsebmetsző kézrekerítése iránt.

— **Áthelyezés.** A király a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg, Keréktréthy Miklós kassai 5-ik honvéd huszár ezrednél, létszám feletti és a magyar királyi kiseri állami katonai mentelep katonai osztályához beosztott főhadnagyot és Posztóchy Pál nagykanizsai 20-ik honvéd huszár ezrednél, létszám feletti és a magyar királyi székesfehérvári állami mentelep katonai osztályához beosztott hadnagyot, a debreceni magyar királyi állami mentelep katonai osztályának állományába helyezte át.

— **Köszönetnyilvánítás.** Nagy Ferenc takarékpénztári igazgató a csapókerti Olvasó-kör könyvtára részére 32 értékes könyvet ajándékozott. — Ezen szíves adományért hálás köszönetet mond az előkség.

— **Meglopott kocsis.** Takács Péter, Miklós utcán lakó kocsis néhány perere eltávozott az istállóból. Azalatt valaki az istállóban járt és onnan Takácsnak 15 koronáját elvitte. A tolvajt keresi a rendőrség.

— **Tolvaj cselédek.** Fehér Zsuzsánna Széchenyi utcán lakó eseléd gazdájától egy esernyő ellopása után megszökött. Ellopták. — Nagyváradon Nyíri Eszter nevű eseléd leány részben gazdájától, részben ismerőseitől nagyobb értékű ruhaneműt és pénzt lopott. Az öt rendbeli lopást véghez vitt eseléd, — mint a nagyváradi rendőrség jelenti — Debrecenbe szökött. — Elfogatása iránt a rendőrség intézkedett.

— **Változások egy szerkesztőségben.** Az Egyetértés új kezekbe került. A lap főszerkesztője dr. Papp Zoltán országgyűlési képviselő, felelős szerkesztője Furjesz Lajos lett. A lap kiadótulajdonosa a Magyar Újságkiadó Részvény társaság maradt; igazgatója Erdős Armand. Eötvös Károly mint szépirodalmi főmunkatársa megmaradt a lap kötelességében.

x LETZTER JÓZSEF fényképész-festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Allandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-rakatban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Péntek, december 2-án Nagymama. Vigjáték.
Szombat, december 3-án Kis alamuszi.

Operett.

Vasárnap december 4-én d. u. Boccaccio

Operett. Este először Diákélet. Színmű.

TAVIRATOK.

A japán-orosz háború.

Pétvávár, dec. 1. A városi képviselő-testület elhatározta, hogy 100.000 rubel alapítványt tesz Port-Artur védőinek és azok családjai számára. Elhatározták, hogy egész Oroszországot felszólítják példájuk követésére.

London, dec. 1. A Daily Telegraph jelenti Csifuból tegnapi: A japánok a múlt hó 29-én éjjel újabb heves bombázást kezdtek. Csifuba érkezett hírek szerint az Erlungsan-erősség és a 203 méteres domb megtámadásakor az ellenfelek szuronyukat használták. A veszteségek igen súlyos természetűek voltak. Az ostromló sereg főhadiszállásán kijelentik, hogy az ostrom kezdete óta huszonötezer japán esett el a csatatéren.

London, dec. 1. A Standard közli, hogy az angol kormány a japán kormány kérésére vizsgálatot indított aziránt, hogy szállítottak-e szén angol járműveken a balti hajóhad számára. A kormány egész apparátusa tevékenységben volt. Ezenkívül külön intézkedéseket tettek, hogy a hadviselő felek valamelyikénél történő szénszállítást illetően az össz körülményeket megvizsgálják és elejét vegyék az olyan dolgoknak, a melyeket a semlegesség megtörésének tekinthetnének.

London, dec. 1. A lapok jelentik, hogy a japán kabinet újabb felhatalmazást fog kérni rendkívüli kölcsön felvételére.

Tokió, dec. 1. (Este 10 órakor.) A császári főhadiszállásról tudatják, hogy a japán csapat, mely a 203 méter magas dombot megtámadta 30-án délelőtt 10 órakor a dombtető közelében lévő már meghódított sáncokig nyomult előre és jelentéskor az erősség délkeleti része körül folytatja a küzdelmet. 30-án este 7 órakor még tartott a küzdelem a dombtetőn.

Tokió, dec. 1. A japánok megszállották és megszállva tartják a 203 méteres dombot.

A második hágai kongresszus.

Washington, dec. 1. Oroszország közölte az amerikai kormányval, hogy szívesen beleegyezik Rooseveltnek a második hágai kongresszus megtartására vonatkozó tervébe, de a mostani időt nem tartja erre alkalmasnak és ajánlja, hogy várjanak az orosz-japán háború befejezéséig.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, dec. 1.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátolt, Nyugodt irányzat mellett 20.000 métermázsza került forgalomba, közben 10 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonaneműek közül rozs. zab és tengeri 5 fillérrel olcsóbb. — Idő: hideg.

LEGUJABB.

A győri csőcselék tüntetése.

Győr, dec. 1. A rendőri sajtóiroda jelenti, hogy Tisza ellen jórészt inasokból és gyerekekből álló csőcselék tüntetést rendezett. Ebben résztvett a tanítóképezde több növendéke, kik a legalattomosabban készítették elő a tüntetést. — Több letartóztatás történt. Tisza beszéde közben néhány suhanc kövel bezuzta a Vigadó nagytermének két ablakát, mlközben az ott álló Telecsky képviselő kezét az üveg szilánkok megsértették. **A függetlenségi párt elnöke értesült erről az éretlen tüntetésről, őszinte sajnálatát fejezte ki a történetek felett, melyek ennnyire megszegyenítették Győr városát.** Hangsúlyozta, hogy a függetlenségi párt a tüntetéstől távol áll, ahhoz semmi köze sincs. A miniszterelnök elutazása után kisebb csőcselők az utcán tüntetni készültek, de a katonaság szétverte.

Városi színház.

Bérlet 54-ik szám (C)

Debrecen, péntek, 1904. évi december hó 2-án

Nagymama.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Csiky Gergely.

Magyar királyi államvasutak.
216059—1904. számhoz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak kezelése alatt álló helyi érdekű vasutak vonalain 1903 évi augusztus hó 1-től érvényes helyi díjszabáshoz (II rész.) 1905 évi január hó 1-vel egy új „Függelék” fog életbe lépni, melyben a gyulafehérvár-zalatnai, szentörine-slatinai, szombathelyrumi, torontáli, versec-kubinl és temesvár nagy-szentmiklósi helyi érdekű vasutakon érvényes kedvezmények- az adómentességnek időközben történt lejárta folytán a szokásos adópótlékkal felemeltetik.

Az eddig hirdetmény utján érvényben volt, valamint a díjkedvezményi jegyzékben foglalt egyes állandó jellegű kedvezmények ez alkalommal a függelékbe vétettek fel végül a díjszabásban időközben történt változtatások folytán szükségessé vált módosítások az egyes kedvezményiknél keresztül vezetettik.

Ezen új kiadás folytán a folyó évi január há 1-től érvényes „Függelék” hatályon kívül hejeztetik.

Az új „Függelék” a magyar királyi államvasutal igazgatóágánál (Budapest, VI Csengery utca 33) és az üzletvezetőségknél példányonként 1 koronáért kapható.

Budapest, 1904. november hó.

Az igazgatóság.

Üzletáthelyezés.

Tisztelt vevőink és a t. közönség szives tudomására hozzuk, hogy

könyv-, papir- és zeneműkereskedésünket

a modern igényeknek megfelelően tetemesen megnagyobbítva a

Kossuth-utca 11. számú házba (Zádor ház)

egyenesen e célra átalakított fényes helyiségbe helyeztük át. Ezen üzlet-helyiségünk megtekintésére — mely csaknem látványosság számba megy — tisztelettel kérjük fel tisztelt vevőinket.

Kiváló tisztelettel

HEGEDÜS S. és SÁNDOR I.

előbb László Albert és Társa

DEBRECENBEN,

Kossuth-utca 11.

Főpiac utcai üzlethelyiségünk kiadó!

Zádor Lajos

divattermében december 31-ig ritka alkalmi bevásárlás nődivatekkekben.

finom gyapju szövetek, selymek, diszek, **női felöltők**, blousok, szörme boak és karmantyuk rendkívüli leszállított árakban, mult évi cikkek minden árban.

Kiárusítatnak.

Kiadó lakások

modern berendezéssel

egy 6 szobás (fürdőszoba és mellékhelyiségek)

és egy garcon 2 szobás

(elő és fürdőszobával)

(elő és fürdőszobával)

1905. Május

I től

Dégenfeld téren levő új

emeletes épületben.

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat) —	d. u.	3	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	16
Budapest felé (gyorsvonat) —	regg.	8	57
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12	07
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10	31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e	11	12
Csak P.-Ladányig — — —	este	8	10
Csak P.-Ladányig motor menet	regg.	5	08
Szatmár—M.-Sziget felé —	d. u.	3	56
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6	51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	7	56
Szatmár—M.-Sziget felé —	éjjel	2	50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	27
Csak Szatmárig — — —	reggel	5	10
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	13
Miskolc—Kassa felé — — —	este	6	56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	11
Csak Nyiregyházig — — —	d. u.	12	19
m. á. vasutól — — —	reggel	5	35
vásártérről — — —	reggel	5	44
m. á. vasutól — — —	reggel	8	09
vásártérről — — —	reggel	8	16
H.-Böszörmény m. á. vasutól	d. e.	11	07
vásártérről — — —	d. e.	11	16
B.-Sz.-Mihály m. á. vasutól	d. u.	11	25
felé vásártérről — — —	d. u.	4	38
m. á. vasutól — — —	d. u.	4	11
vásártérről — — —	d. u.	12	12
m. á. vasutól — — —	d. u.	12	46
vásártérről — — —	este	6	53
F.-Abony felé m. á. vasutól —	este	6	36
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs—Pólgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	06
O.-Kócs—Pólgár felé vásártérről	d. u.	4	23
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	31
Budapestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9	35
Bpestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	9	15
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)			
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	3	29
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	3	41
Budapest—N.-várad felől —	éjjel	6	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	2	15
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	2	45
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	5	10
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről — —	d. e.	11	37
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	3	55
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	31
Szatmár felől — — —	este	6	40
Csak Szatmárról — — —	reggel	8	30
Kassa—Miskolc felől — —	d. e.	11	31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	7	50
Csak Nyiregyháztól — — —	d. u.	3	48
Kassa—Miskolc felől — —	reggel	7	33
vásártérre — — —	reggel	7	40
mávasuthoz — — —	d. e.	11	22
vásártérre — — —	este	11	06
B.-Sz.-Mihály mávasuthoz	este	6	12
vásártérre — — —	este	6	51
H.-Böszörmény mávasuthoz	este	9	57
felől vásártérre — — —	d. u.	8	46
mávasuthoz — — —	d. u.	1	52
vásártérre — — —	d. u.	3	28
mávasuthoz — — —	d. u.	3	34
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	5	35
F.-Abony felől mávasuthoz —	d. u.	5	45
O.-Kócs—Pólgár felől vás. térre	reggel	7	44
O.-Kócs—Pólgár felől máv.-hoz	reggel	7	54
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	3	13

Félix gyógyfürdő Nagyvárad mellett.

Téli és nyári gyógyhely,

Európa leggazdagabb természetes kénesek héli-
viz forrása 49° C. 17 millió liter napi meny-
nyiség **Reuma csusz és köszvény ellen,**
ivó és fürdő gyógymód.

Téli idény ez évben bevezetve

165 kényelmes lakó szoba, ez évben ujonnan berendezve,
70 holdas park és erdő. Evi forgalma hét ezer állandó
fürdő vendégnél több. — Nyáron naponta 16, télen 4
vonat közlekedés. állandó fürdő orvos, — vasút állomás
posta, távirtda, telefon a fürdő telepen.

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.

Penzio: okt. 1. május 1.

**Fürdés és teljes ellátás
hetenként 18 frt. feljebb.**

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Debrecen, Kistemplombazár

megkezdődött a

Karácsonyi vásár

Minőségben kifogástalan jó áruk kerülnek
eladásra leszállított
árak mellett.

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
eloyákásodás ellen
gyors és biztos hatásuk
Egger mellpasztillái
az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek,
Doboza 1 korona és 2
korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR”
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST. VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor,
Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilc
Ferenc, Tóth Béla gyógyszerésztárában.

Magyar Fém- és lámpaárugyár.

Részvénytársaság

BUDAPEST-KÖBÁNYA.

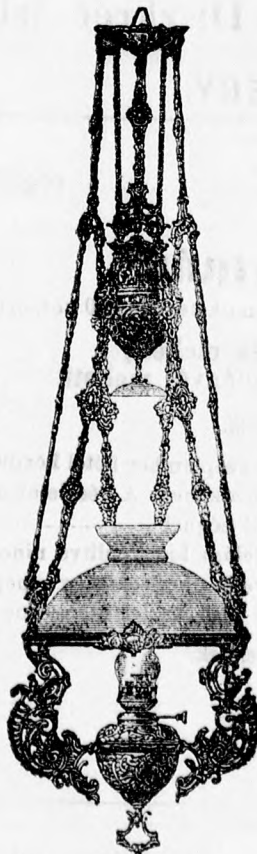
Ezredéves
orsz. kiállítás

diszoklevél.

Légszesz- és villamos Csillárok

a legegyszerűbb
kiviteltől a
legpazarabbig.

Petroleum- lámpák!

Stilszerű újdonságok!
Fém és diszműtárgyak.
Valódi
Király-olaj!

a legjobb biztonsági petroleum

Debrecen: Simonffy-utca.

MAGYAR REGÉNYIRÓK.

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Esztiike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kistündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA.	Baksay Sándor	Dóci Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos	AZ ÍRÓK NÉVSORA.
	Benickyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly	
	Beöthy László	Fáy András	B. Józsika Miklós	B. Podmanický Frigyes	Vas Gereben	
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verseggy Ferenc	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie	
	Degré Alajos	Hercegh Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A „Magyar Regényírók“

A cégtől

ezennel megrendelem a

„MAGYAR REGÉNYIRÓK“

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 kor.-ért:

- a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.

A nem kívánt módozat törölnendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szöbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben **300 kor.** Törleszthető havi **4 koronás** részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar Irodalmi Intézet és könyvnyomda